

Î N C H E I E R E

20 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Casa Națională de Asigurări Sociale,

în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Rîsîpanu Mihail împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la contestarea actului administrativ și obligarea recalculării pensiei,

împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 23 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 20 iunie 2018 Rîsîpanu Mihail, reprezentat de avocatul Kovali Vladimir, a înaintat cerere de chemare în judecată, concretizată ulterior împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale prin care a solicitat anularea refuzului Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ungheni nr. x-01-09 2557 din 03 octombrie 2018, obligarea Casei Naționale de Asigurări Sociale să efectueze recalcularea cuantumului pensiei, luându-se în considerare confirmarea nr. 86 din 24 mai 2018 și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 26 aprilie 2018, a înaintat Ministerului Afacerilor Interne cerere prealabilă prin care a solicitat recalcularea și includerea în vechimea în muncă perioada în care a lucrat în calitate de polițist al Izolatorului de detenție provizorie al Comisariatului de Poliție Ungheni, cu avantaje.

Reclamantul a relatat că la 24 mai 2018, Inspectoratul de Poliție Ungheni i-a expediat un certificat ce confirmă perioadele de activitate în cadrul Ministerului Afacerilor Interne. După obținerea certificatului s-a adresat Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ungheni cu solicitarea de recalculare a pensiei, însă prin răspunsul din 03 octombrie 2018 solicitările sale au fost respinse.

Consideră reclamantul că refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ungheni nr. x-01-09 2577 din 03 octombrie 2018, este ilegal și pasibil de a fi anulat. Efectuând serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în perioada 01 august 1994 - 11 ianuarie 2000, a fost supus riscului sănătății și vieții, având contact direct cu persoanele contagioase, bolnavi psihici, infectați cu HIV, tuberculoză și alte maladii periculoase. Astfel, are dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plata pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului pentru Combaterea Crimelor economice și Corupției și a sistemului penitenciar.

A susținut reclamantul că colaboratorii care efectuează serviciului de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994.

Prin hotărârea din 23 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, cererea de chemare în judecată înaintată de Rîșpanu Mihail a fost admisă și s-a anulat refuzul Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Ungheni nr. x-01-09 2577 din 03 octombrie 2018 cu privire la recalcularea pensiei lui Rîșpanu Mihail, s-a obligat Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze cuantumul pensiei reclamantului Rîșpanu Mihail începând cu 01 iunie 2010 luând în considerare două luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu pe perioada 01 august 1994 - 11 ianuarie 2000, potrivit certificatului nr. 8680 din 24 mai 2018, eliberat de Inspectoratul de Poliție Ungheni.

Prin decizia din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Casa Națională de Asigurări Sociale și a fost menținută hotărârea din 23 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Pentru a concluziona astfel Curtea de Apel Chișinău a constatat că este cert faptul că colaboratorii care efectuează serviciul de pază, escortare și deținere a persoanelor reținute și arestate în izolatoarele de urmărire penală (izolatoare de detenție provizorie), în prezent au dreptul la calcularea vechimii în muncă cu avantaje, calculându-se 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu în ordinea prevăzută de pct. 8 lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994. Acest Regulament este unicul act care reglementează raporturile respective.

A menționat instanța de apel că argumentele apelantului/recurentului care a susținut că acțiunea depusă de Rîșpanu Mihail este tardivă, sunt nefondate. Or, conform art. 47 alin. (2) din Constituție, se garantează cetățenilor dreptul la asigurare în caz de: șomaj, boală, invaliditate, văduvie, bătrânețe sau în celelalte cazuri de pierdere a mijloacelor de subzistență, în urma unor împrejurări independente de voința lor.

Aici instanța de apel a precizat că dreptul la pensie este un drept preconstituit încă din perioada activă a vieții individului, acesta fiind obligat prin lege să

contribuie la bugetul asigurărilor sociale de stat procentual raportat la nivelul venitului realizat. Corelativ, se naște obligația statului ca în perioada pasivă a vieții individului să-i plătească o pensie al cărei cuantum să fie guvernat de principiul contributivității, cele două obligații fiind legate.

Astfel, Curtea de Apel Chișinău a constatat temeinicia acțiunii în contencios administrativ înaintate de Rîsîpanu Mihail și legalitatea hotărârii primei instanțe.

La 05 februarie 2020 Casa Națională de Asigurări Sociale a declarat recurs împotriva deciziei din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului și casarea deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei decizii noi.

În motivarea recursului s-a invocat că decizia instanței de apel este neîntemeiată, deoarece nu au fost analizate multilateral actele normative și legislația în vigoare, care reglementează astfel de litigii și nu au fost dovedite circumstanțele considerate de prima instanță și instanța de apel, ca fiind stabilite.

A mai invocat recurentul că Hotărârea Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994, nu conține prevederile prevăzute în ordinul Ministerului Afacerilor Interne nr. 96, din 20 martie 2018.

Recurentul a susținut că prevederile pct. 7, lit. g) și pct. 8, lit. d) din Hotărârea Guvernului nr. 78, prevăd expres circumstanțele în care la calcularea vechimii în muncă se acordă 2 luni vechime în muncă pentru o lună de serviciu și anume, în instituțiile penitenciare de tip închis, izolatoarele de urmărire penală și instituțiile destinate pentru deținerea și tratarea bolnavilor contagioși și bolnavilor psihici.

A susținut recurentul că soluția instanțelor ierarhic inferioare de a obliga Casa Națională de Asigurări Sociale să recalculeze pensia intimatului din data stabilirii acesteia, contravine normelor materiale. Astfel, instanțele de judecată au dat o apreciere arbitrară probelor din dosar.

La 27 februarie 2020 Rîsîpanu Mihail, reprezentat de avocatul Kovali Vladimir, a depus referință la cererea de recurs, solicitând declararea inadmisibilă a recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018, a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova, care în conformitate cu art. 257 alin. (1) Cod administrativ a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod, Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000 a fost abrogată.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) Cod administrativ, hotărârile curții de apel ca instanță de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În contextul prevederilor art. 245 din același cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 11 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost expediată pentru cunoștință părților la proces și a fost recepționată de către recurent la data de 03 februarie 2020 (f.d. 128).

Prin urmare, recursul declarat de către Casa Națională de Asigurări Sociale la 05 februarie 2020, a fost depus în termenul prevăzut de lege.

Având în vedere că prezenta procedură de contencios administrativ a fost inițiată până la intrarea în vigoare a Codului administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

Examinând temeiurile recursului depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, în raport cu materialele cauzei de contencios administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În motivarea concluziei enunțate se rețin următoarele argumente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronate, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consideră că recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul enunțat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter

devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului că, nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale.

În conformitate cu art. 193, 195, 230 și 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 270, 433 lit. a) și 440 alin. (1) ale Codului de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Casa Națională de Asigurări Sociale, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul
judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh